

[Komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím predniesla v pléne NRSR Správu o činnosti za rok 2021](#)

Komisárka Zuzana Stavrovská zdôraznila aj problém s podporou sociálnych podnikov, ktoré môžu pomôcť zamestnať sa aj ľuďom so zdravotným postihnutím: Z analýzy Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím vyplynulo, že z celkovej sumy európskych štrukturálnych fondov, ktoré malo Slovensko na podporu sociálnych podnikov - takmer 49 miliónov Eur - sa nevyčerpá ani 10%, a to pre zle nastavené podmienky projektu. Napríklad: o podporu nemohli žiadať sociálne podniky v Bratislavskom kraji. Komisárka bude apelovať na zmenu podmienok.

Zuzana Stavrovská nevynechala ani zistenia z monitorovacích návštev v zariadeniach sociálnych služieb, kde upozorňuje na zamykanie klientov na izbách zvonku, bariérové priestory, priechodné izby, viac klientov v izbách, než je zákonný limit, chýbajúce protipožiarne opatrenia, výchovný podtón zamestnancov voči klientom, nedostatočnú ochranu intimity, prezliekanie či prebaľovanie klientov na chodbách, bez paravanov, či používanie tzv. „sieťových“ postelí (znemožňujúcich sa z nich dostať bez pomoci).

Tím komisárky vlani urobil aj monitorovacie návštevy v troch psychiatrických oddeleniach nemocníc. Napríklad na detskom psychiatrickom oddelení FNsP J.A.Reimana v Prešove komisárka konštatovala nadužívanie sieťových postelí aj prísny režim prevyšujúci režim v najprísnejšie strážených väzniciach a priame porušovanie ľudských práv (napr. prechádzky na čerstvom vzduchu len „za odmenu“, odobratie osobných vecí). Kritizovala aj automatické súčasné podávanie sedatív a umiestňovanie dospelých aj detských pacientov po príjme do tzv. „sieťových“ postelí bez rozdielu, teda aj keď nevykazujú nepokoj či agresiu. Naznačila, že nie je v poriadku, keď sa hospitalizácia detských pacientov vo veku blízko 18-tich rokov deje bez ich súhlasu.

Správa komisárky za rok 2021 prináša aj 40 konkrétnych príbehov ľudí, ktoré predstavujú prierez najvypuklejšími problémami, s ktorými sa na úrad vlani obracali. Často sa opakujú napríklad prípady, keď úrady práce, sociálnych vecí a rodiny zamietajú žiadosti o príspevky (alebo odoberajú predtým priznané príspevky) na opatrovanie rodičom ťažko chorých detí s argumentom, že "rodič sa má predsa starať o svoje dieťa" na základe Zákona o rodine, popierajúc, že 24-hodinová starostlivosť o ťažko choré dieťa je diametrálne odlišná od starostlivosti o zdravé dieťa.

Komisárka v správe každoročne uvádza aj konkrétne odporúčania na zmenu legislatívy. Napríklad, súčasné zákony bránia deťom s mentálnym postihnutím uplatniť si právo na

vzdelanie na vyššom stupni vzdelania: **„Systém ich chce akoby len upratať, aby nikde nezavadzali, neumožňuje inklúziu.“**

Napriek tomu, že v pléne sledovalo vystúpenie komisárky len málo poslancov, odozvy boli pozitívne. Nezaradená poslankyňa Katarína Hatráková vníma odporúčania zo Správy komisárky aj ako výzvu pre samotných poslancov: **„Treba povedať, že porušovanie ľudských práv priamo inštitúciami je tragické. Priznávam, že Vaše správy sú zdrojom aj poslaneckých iniciatív na zmeny legislatívy,“** uviedla Katarína Hatráková, ktorá práve na aktuálnu schôdzu predložila návrh novely Civilného mimosporového poriadku, ktorého cieľom je posilniť kompetencie komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.

Na viacerých úpravách zákonov dlhodobo spolupracuje s komisárkou aj poslankyňa Jana Žitňanská (Za ľudí), ktorá ocenila prácu komisárky aj jej tímu, vyjadrila sa aj v prospech navýšenia rozpočtu pre Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.

Správu komisárky v rozprave ocenili aj poslankyňa Lucia Drábiková z OĽANO a poslanec Dominik Drdul z OĽANO.

Hoci sa nezaradený poslanec Ján Mičovský nevenuje oblasti ľudí so zdravotným postihnutím, vypočul si prejav Zuzany Stavrovskej so záujmom: **„Z Vášho prejavu bolo jasne cítiť, že ste osoba, ktorá je podľa verbálneho prejavu, ale aj podľa reči tela osobou na správnom mieste. Nedalo sa mi nevypočuť, o čom ste hovorili. Chcem Vám v mene všetkých tých, o ktorých problémoch my ostatní vieme len veľmi málo a netušíme, čo všetko ešte pre nich treba urobiť, poďakovať.“**

O vzatí Správy o činnosti komisára pre osoby so zdravotným postihnutím za rok 2021 na vedomie budú poslanci NRSR hlasovať v utorok 21.6.2022 o 17:00h.

Elena Koritšánska

Hovorkyňa

Referát pre styk s verejnosťou

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

Račianska 153

831 54 Bratislava 35

Tel.: +421 907 732 923

E-mail: elena.koritsanska@komisar.sk; media@komisar.sk

www.komisar.sk